

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของครู ในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงกับคาดหวัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงกับคาดหวัง
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่เป็นจริงกับคาดหวัง
4. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูที่เป็นจริงกับคาดหวัง
5. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
6. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

สมมติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงกับคาดหวังแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่เป็นจริงและคาดหวังแตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังแตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกัน

5. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2543 จำนวน 10,060 คน แยกเป็นผู้บริหาร 786 คน ครูผู้สอน 9,292 คน และกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิด 2 ชั้นตอน (Stratified two – stage random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนและสถานภาพของตำแหน่งเป็นชั้นภูมิ และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้ผู้บริหารจำนวน 454 คน และครูจำนวน 1,057 คน รวมทั้งหมด 1,511 คน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นจริงและคาดหวังในกระบวนการ 4 ชั้นตอนคือ ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน ชั้นปฏิบัติตามแผน และชั้นติดตามผลและประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือเก็บและรวบรวม แบบสอบถามจากโรงเรียน ซึ่งส่งแบบสอบถามไป จำนวน 1,511 ชุด ได้รับคืน 1,437 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.10 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 1,396 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่เป็นจริงและคาดหวัง และตามทัศนะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังโดย t - test แบบ Dependent sample และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร

ที่เป็นจริงในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่คาดหวังในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way analysis of variance) และพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งกับขนาดของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงแสดงแผนภูมิการมีปฏิสัมพันธ์ และพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ เซฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่เป็นจริงและคาดหวังและตามทัศนะของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก
2. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงและคาดหวังโดยรวมและรายด้านคือ ขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นดำเนินการวางแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน และขั้นติดตามผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนที่คาดหวังสูงกว่าที่เป็นจริง ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่เป็นจริงและคาดหวังโดยรวมและรายด้านคือ ขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นดำเนินการวางแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน และขั้นติดตามผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนที่คาดหวังสูงกว่าที่เป็นจริง ทั้งโดยรวมและรายด้าน
4. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังโดยรวมและรายด้านคือ ขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นดำเนินการวางแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน และขั้นติดตามผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนของผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

6.3 การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวัง ในชั้นปฏิบัติตามแผนในโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่คาดหวังในชั้นปฏิบัติตามแผนสูงกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในชั้นดำเนินการวางแผนในโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

6.4 การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังในชั้นติดตามผลและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังในชั้นติดตามผลและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันแต่ขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหาร โรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงกับคาดหวัง พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและการมีส่วนร่วมที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของเชียร ศรีเรือง (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชนบทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอโดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชนบทที่ควรมีส่วนร่วมโดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากทั้งผู้บริหารและครูต่างก็มีความมุ่งมั่น ในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพอยากมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Ends) วิธีการ (Means)

ทรัพยากร การดำเนินการ ตลอดจนการควบคุมกำกับติดตาม เพื่อให้งานสำเร็จและมีประสิทธิภาพ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพราะแผนเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการบริหาร ซึ่งจะเป็นตัวทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการวางแผนจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีการนำไปปฏิบัติและการปฏิบัติตามแผนนั้น ถ้าหากผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นย่อมทำให้เกิดความผูกพันและให้ความร่วมมือด้วยดี

2. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงและคาดหวังโดยรวมและรายด้าน คือ ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน ชั้นปฏิบัติตามแผน และชั้นติดตามผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังโดยรวมและรายด้านสูงกว่าที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้น่าเป็นเพราะว่าทุกคนต่างต้องการให้งานมีการพัฒนาไปในทางบวก อยากให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ตามที่จริง และคาดหวังไว้สูงอยากให้ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น ซึ่ง เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2535 : 178) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคคล จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องจะส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วมจะมีประโยชน์อย่างยิ่ง หากผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน ชั้นปฏิบัติตามแผน และชั้นติดตามผลและประเมินผลให้มากกว่าที่เป็นอยู่

3. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่เป็นจริงและคาดหวังโดยรวมและรายด้านคือ ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน ชั้นปฏิบัติตามแผน และชั้นติดตามผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารที่คาดหวังทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าที่เป็นจริง ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะผู้บริหารต้องการให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงคาดหวังของการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนไว้สูงกว่าที่เป็นจริง จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารโรงเรียนในการร่วมกับครูในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจไว้ล่วงหน้าเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ

4. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูที่เป็นจริงและคาดหวังโดยรวมและรายด้านคือ ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน ชั้นปฏิบัติ

ตามแผน และขึ้นติดตามผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูที่คาดหวังทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าที่เป็นจริงผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้จะเป็นเพราะครูมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายและมีภารกิจนอกเหนืองานในหน้าที่ประจำคือภารกิจ 6 งาน อยู่อย่างต่อเนื่อง จึงคาดหวังว่าถ้ามีโอกาสมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามกระบวนการวางแผนทั้ง 4 ขั้นตอน สามารถปฏิบัติได้ดีกว่าที่เป็นอยู่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าหากผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อกระตุ้นให้ครูได้มีโอกาสแสดงความสามารถในการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) กล่าวว่า การที่ร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินการและร่วมกันประเมินผลเป็นการส่งเสริมให้ทีมงานเกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ พัฒนาคน พัฒนางาน ทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจส่งผลให้การจัดการกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลากรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่เป็นจริงในโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะภารกิจงานทั้ง 6 งาน ที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ปฏิบัติงานเหมือนกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีทัศนะต่อการวางแผนไม่แตกต่างกัน แต่การมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารและครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 น่าจะเป็นเพราะภารกิจหน้าที่ต่างกัน ความคิดเห็นจึงแตกต่างกัน คือผู้บริหารมีหน้าที่ต้องคิดนโยบาย เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณางานที่เกี่ยวข้องกับครู แต่ครูอาจจะคิดว่าเขาเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายก็เหมือนกันได้มีส่วนร่วมอยู่แล้ว สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนะต่อการวางแผนทั้ง 5 ขั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้

เพราะผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าการวางแผนบริหารโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ครูมีหน้าที่ปฏิบัติตามงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งงานการสอนก็มากโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กครูไม่ครบชั้นต้องสอนทุกวิชา ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีเด็กที่รับผิดชอบมาก จึงเห็นว่าการวางแผนบริหารโรงเรียนไม่ใช่หน้าที่ แต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีครูครบชั้น ครูและผู้บริหารมีเวลาร่วมคิด แสดงความเห็นและร่วมวางแผนการปฏิบัติงานต่อเนื่อง จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กในการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนให้มากขึ้น

6. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังใน 3 ด้าน คือ ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน และชั้นปฏิบัติตามแผน ในโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีทัศนะต่อการวางแผนไม่แตกต่างกัน แต่การมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนที่คาดหวังตามทัศนะของผู้บริหารและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ชั้นเตรียมการวางแผน ชั้นดำเนินการวางแผน ชั้นปฏิบัติตามแผน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนะต่อการวางแผนทั้ง 5 ขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน ขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน แต่การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังในชั้นติดตามผลและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูที่คาดหวังในชั้นติดตามผลและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันแต่ขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาคณากรมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ การส่งเสริมให้ทีมงานเกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน ทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลากรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ควรเปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพราะแผนเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการบริหาร ซึ่งจะเป็นตัวทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการวางแผนจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีการนำไปปฏิบัติและการปฏิบัติตามแผนนั้น ถ้าหากผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นย่อมทำให้เกิดความผูกพันและให้ความร่วมมือด้วยดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาคณากรมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยใช้กระบวนการบริหาร PDCA